

Hollola Hollolan kirkko

Keskiaikaisen muinaisjäännöksen kaivaus 3.–10.7.1985

Anna-Liisa Hirviluoto ja Pirjo Suutari

(Koonnut Katja Vuoristo 2010)

Arkisto- ja rekisteritiedot

Anna-Liisa Hirviluoto ja Pirjo Suutari tutkivat vuonna 1985 Hollolan kirkon edustalle suunniteltua tielinjaa. Kaivauksiin liittyvä raportti jäi kuitenkin toimittamatta. Pirjo Suutari on kirjoittanut raporttiluonnoksen kaivauksen kulusta ja Anna-Liisa Hirviluoto on aloittanut raportin johdannon tekemisen, mutta tämän kirjoittaminen on jäänyt kesken. Myös kaivauskarttojen puhtaaksi piirtäminen on jäänyt tekemättä ja mustavalkonegatiivit luetteloimatta.

Hollolan kirkon kaivauskertomusluonnokset ja originaalikartat on koottu yhteen vuonna 2010, kokoojana on ollut Katja Vuoristo. Raporttiin on lisätty kohteen arkisto- ja rekisteritiedot sekä sisällys- ja karttaluettelo. Arkisto- ja rekisteritietoihin on lisätty myös Hollolan kirkonseutuun liittyvät muut tutkimukset ja tiedossa olevat löydöt. Raportin loppuun on liitetty kaivauksiin todennäköisesti kuuluvat mustavalkonegatiivit.

Helsingissä 19.10.2010

Katja Vuoristo, FM

Kohteen tiedot

Kohde: Hollola Hollolan kirkko

Tutkimus: Keskiaikaisen muinaisjäänneksen (työ- ja valmistuspaikka) kaivaus

Toteuttaja: Museoviraston arkeologian osasto

Kaivauksenjohtaja: Anna-Liisa Hirviluoto ja Pirjo Suutari

Kenttätyöt: 3.–10.7.1985

Tutkimusraportti: Anna-Liisa Hirviluoto/Pirjo Suutari 1985 (koonnut Katja Vuoristo 2010), Museoviraston arkeologian osaston arkisto

Koordinaatit: pkoo: 6772457, ikoo: 3415491

Kuvat: ei luetteloitu

Kaivauslöydöt: ei tiedossa

Kohteen muut tutkimukset:

1934 Iikka Kronqvist, kaivaus

1964 Pekka Kärki, seuranta

1986 Maija Tusa, koekaivaus

1994 Markus Hiekkänen, seuranta

1999 Kenneth Lönnqvist, seuranta

2000 Kenneth Lönnqvist, seuranta

2001 Jouko Pukkila ja Anssi Malinen, seuranta

Muut löydöt:

KM 1077

Tiivistelmä: Hollolan kiinteä asutus muodostui nykyisten tietojen mukaan myöhäisellä rautakaudella. Noin kilometrin säteellä nykyisestä kirkosta on tehty useita arkeologisia löytöjä, jotka viittaavat alueen keskuspaikkaluonteeseen. Näillä perusteilla kirkko on voinut olla nykyisellä paikallaan pitäjän perustamisesta lähtien eli 1200-luvun puolivälistä.

Vuonna 1985 kirkon edustalla tehtiin kaivaukset, koska esillä oli Lahti-Hollola-maantien parantaminen. Tutkimuksissa todettiin, että tielinjan kohdalla oli todennäköisesti keskiaikaiseen työpaikkaan liittyviä kulttuurikerroksia.

Maantien nrö 316 välillä Messilä- Hollolan kko työmaalta löytyi
3.7. 1985 keskiaikaisen työpaikan jäännöksiä. Koska tämäntapainen
löytö on muinaismuistoalin (295/63) nojalla rauhoitettu,
rakennustyöt keskeytettiin sen kohdalla välittömästi. Paikalla
suoritettiin ^{ia} ~~suoritettiin~~ ^{ia} ~~suoritettiin~~ arkeologiset ~~kaivaukset~~ 3.7-10.7. 1985 välisenä aikana.
Museoviraston tutkija Anna- Liisa Hirviluoto ~~xxx~~ toimi kaivauksen
johtajana 3.7. ~~ja~~ ^{ja} 5.7., ~~ja~~ ^{ja} 8-10-7- 1985, ja 4.7. 1985 Lahden museon
tutkija. Koska kaivausta varten ei oltu järjestetty rahoitusta
Hollolan kotiseutuyhdistys järjesti työmaalle palkatonta arkeologi ^{caosta}
~~ta~~ kiinnostunutta harrastelijatyövoimaa. Museovirasto maksoi tutkij
Anna- Liisa Hirviluodon matka- ja päivärahat, vaikka siihen ei oltu
varauduttu ennakosuunnitelmissa.

Hollola, kirkonkylä Kirkko
kevyen liikenteen väylä
pelastuslaivaus 3.7.1985 Anna-Liisa
Kirjuri ja Pina Pentti.

Kaivinkoneen nostaman maan alla
(n. 40 cm maan pinnalta) näkyi
tasona pitkäomainen ruskea kulttuurin
maailma josta idän puoleinen sivu
oli varsin keliärajainen.

Kaivettaessa tasona, tästä muutama
tokes pöytä oli n. 100 x 110 cm. Tästä länsipuolella
jatkui laajentuneelle kielelle.

Tämä vaiheessa vitin kavaista
olla tästä reunat olivat hyvin
selvä pintaiset, värittäin tummat
(mustanruskeat). Kulttuurin
tästä sisäpuolella oli tumman rus-
keaa, siinä oli hieltä keliä kava-
valvastaan samankaltaista
tästä reunat josta olivat hyvin
selvät, kultaavat pinnat.

Kuonojen maan oli hieman talvea
ja siinä oli hieman kuojuksen savea.
Polyaan kaivettaessa havaittiin
paikalla alle jokinlainen kuojuksen
koti tästä pienen polyaan koiden.
Alinma oli samankaltaisen polyaan (saman-
lainen kuin reunat). Syvyydeltään kuojuksen
oli n. 35-40 cm. Kuojuksen kulta-
maasta löytyi palamattomia kuituja.
Kunolta löytyi 2 naulaa, sillä taalla
kuojuksen oli punjätettä.

4.7.1985 Tutkittiin alueen mtk:n
jolloin koles kun leveydeltä jatkettiin
alun tasona ja kuvattiin dia-
filmille. Työ oli varsin hankalaa.

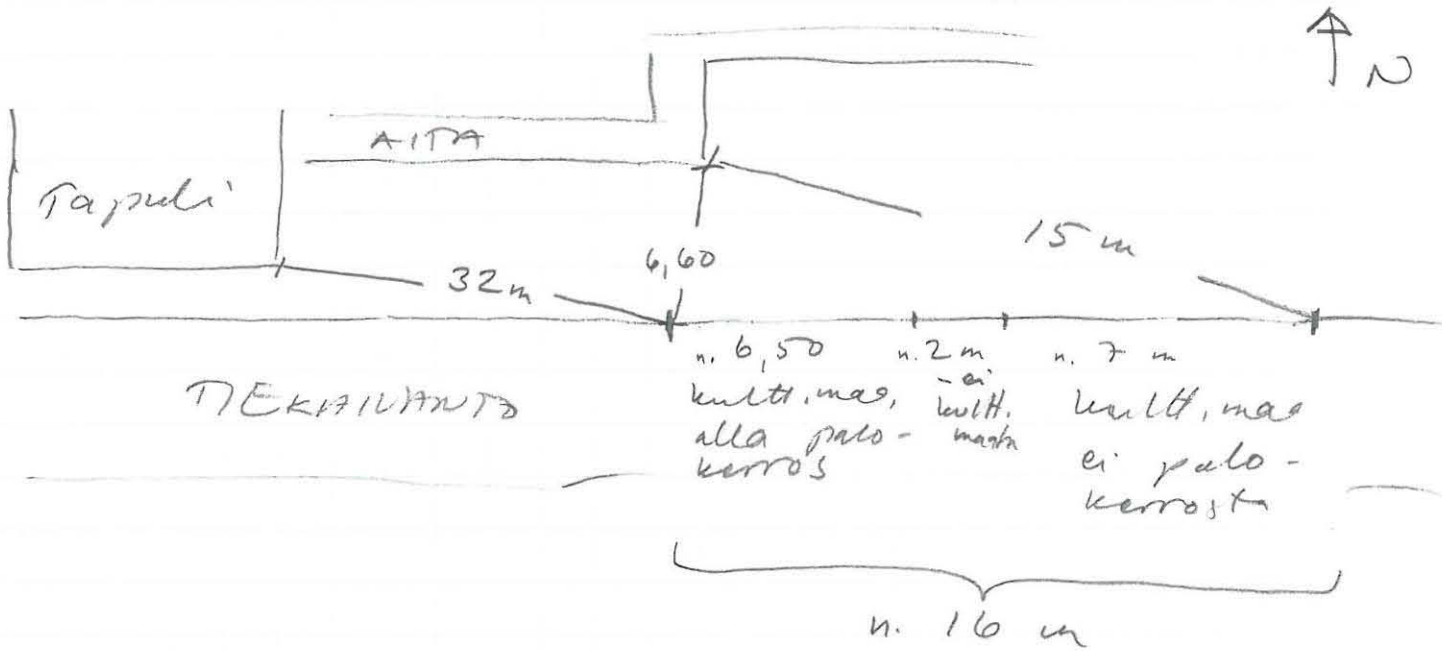
korkea maaperä paikalla oli nopeasti,
kiveä hiellä ja väriä näi-
tivät nopeasti.

Alueella oli runia, lenttimuaa-
tähtiä, sieltä taalla hiiltä
ja pumjätettä. Mitään rakenteita
ei kukaan voinut vrtu mitä havaita.
Kulttuurimaasto n. 9-10 m tapulin lentimästä ja
n. 11 m lentimästä etelään löytyi kesti aikainen
raha. Sitäkin löytyi hiiltä sieltä taalla
alueelta.

Koostuu kes väylän leivonnan jäljistä
puoleisena profiilissa n. 32 m päässä
kirkon tapulin lentimästä itään päin
oli yhteensä n. 16 m pituinen
lenttimäa - hiilikeros kuumusmaam-
alla n. 17-18 m syvyydeltä alhaen.
Kulttuurimaassa, jota oli kuumusmaam-
alla oli väriä, mustan ruokaa, kama
oli roakkeita. Kulttuurimaam-
alla oli selvä palokerros (= vrtinallas hiil-
li-noli kerros) jonka alla oli puner-
tara sora. Paikoin lenttimäa ja
ja hiili muodostivat kumpunkita.
Kulttuuri- ja palokerros n. 6,5 m profi-
lissa lännestä lukiien. Tämän jälle-
n. 2 m matkalleen jälle-
maa, jitten n. 7 m matkalle, palo-
kerros ei tulla kohtaa kuitenkään
nähty.

Kulttuuri- ja palokerros (= hiilikeros) on
uotettu etelään päin ja väylälle
kealuseelle, jota kuumusmaam-
nunt hanhoidalta täynnä.

Profilin leivutella on - töllyt kulta.

Maakerrokset n. 4,5 m kohdalta tännestä
 päin päinmärtä alaspäin: sementtinen kerros
 n. 17-18 m, sen alla kulttuurima n. 7 m (muus-
 tom ruskeaa, seana sorakeivä, maanaineheltään lähinnä
 hiilekää) sen alla n. 2 m vahva voimakas
 musta hiili-noki-kerros (= palokerros); mää
 alla punestava sora.

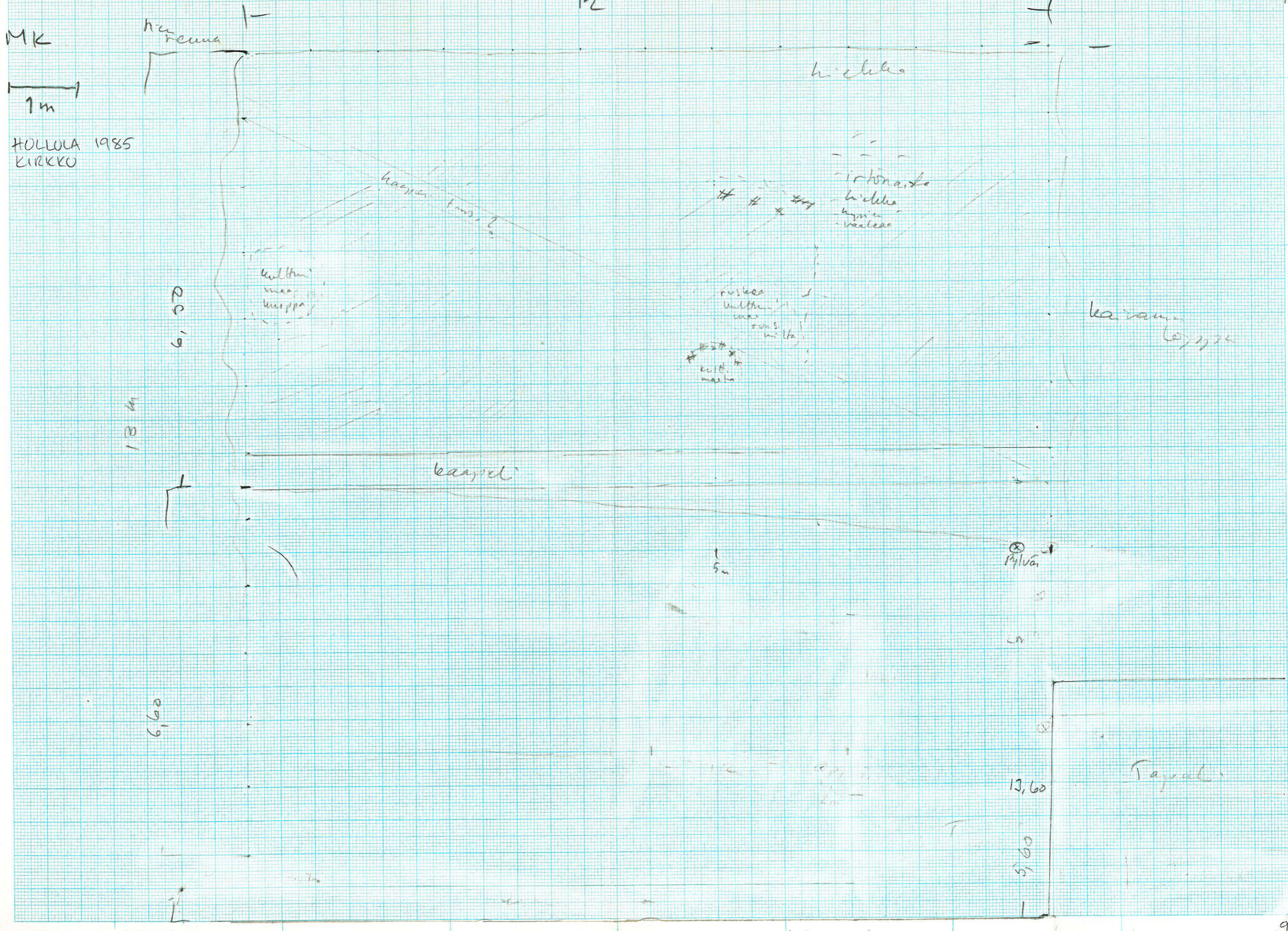
Pirjo Juntari
 kahelona 17.7. 1985

Karttaluettelo

Karttatyyppi	Aihe	Mk	Koko	Sivunro
Suunnitelmakartta	Kartta tielinjasta	1:500	30 x 95 cm	8
Yleiskartta, originaali		1:50	A3	9
Tasokartta, originaali	1. kerros	1:25	A4	10
Tasokartta, originaali	2. kerros	1:25	A4	11
Tasokartta, originaali	Noin 40 cm viereistä maanpintaa alempana.	1:25	A4	12

SUMMITTAINEN KARTTA, KESKOLAN TIE

10.10
13.6

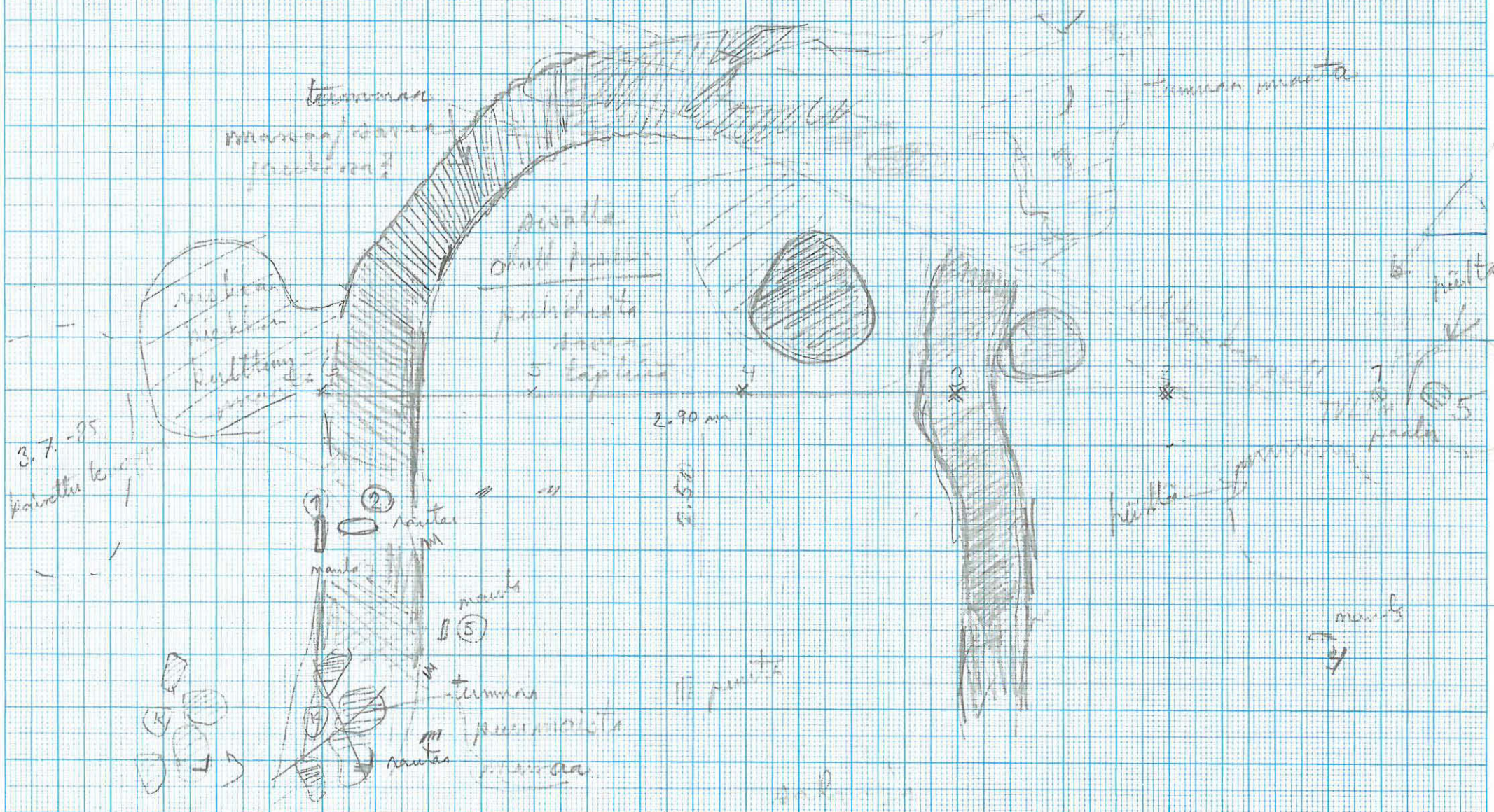

10 cm = 50 m
10 cm =

Hollolan kirkko / 5.7. -85 1:25

tee

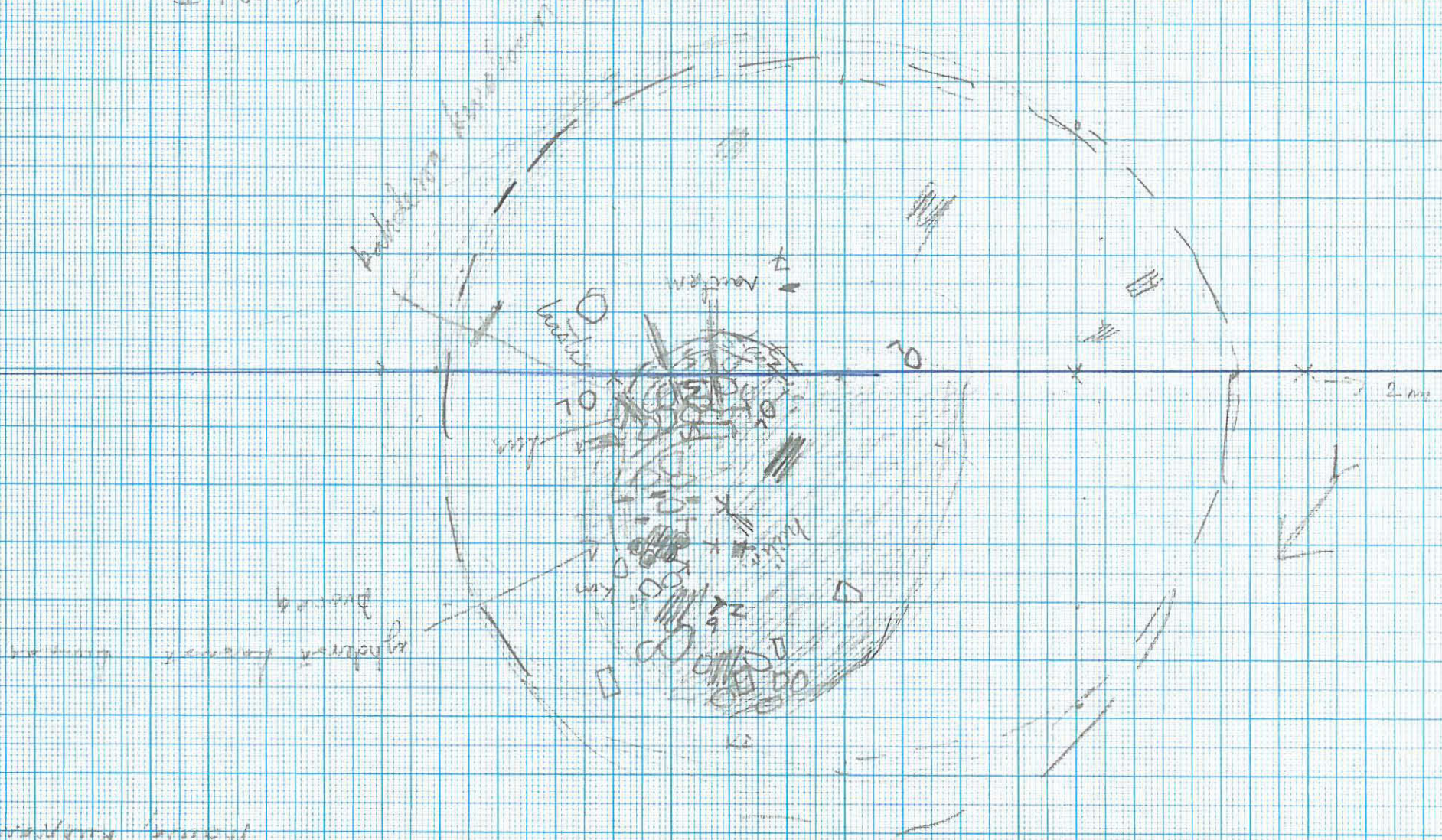
↑ Ainas

3.7. -85
kirkon kirkon

Hollola alk. 10.7. - 85

II kura

6-maailan/pohjoisen osan
 ranta, kunnan alue

5.7.8.-10.7.1985

Hollola bk
kirkkoaita

kirkkoaita
puhelin kaapeli

11:25

m. 40 m viereistä
pintaa alaspäin

